

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการชุมนุมรอบกองไฟ

การให้ลูกเสือมาประชุมพร้อมกันรอบกองไฟในเวลากลางคืนในระหว่างที่ไปอยู่ค่ายพักแรมหรือในระหว่าง การฝึกอบรมที่ต้องค้างคืนนั้น เป็นกิจกรรมพิเศษอย่างหนึ่งของลูกเสือซึ่ง ลอร์ดเบเดน โพเอลล์ ได้เป็นผู้ริเริ่มนำมาใช้ในการนำเด็กซึ่งอาจเรียกว่าเป็นลูกเสือรุ่นแรกของโลก ไปอยู่ค่ายพักแรม ที่เกาะบราวน์ซี ประเทศอังกฤษ ในปี ค.ศ. ๑๙๐๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐) การชุมนุมรอบกองไฟเช่นว่านี้ ในภาษาอังกฤษเรียกว่า Camp Fire ในภาษาไทยเดิมมักเรียกกันว่า การเล่นหรือการแสดงรอบกองไฟ ซึ่งความจริงการเล่นหรือการแสดงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการชุมนุมรอบกองไฟ อันอาจกล่าวได้ว่าเป็นบทเรียนหรือวิธีการฝึกอบรมลูกเสืออย่างหนึ่ง

๑. ความมุ่งหมายของการชุมนุมรอบกองไฟ

การชุมนุมรอบกองไฟ มีความมุ่งหมายสำคัญอยู่ ๕ ประการ คือ

(๑) เพื่อเป็นการฝึกอบรมในตอนกลางคืน ดังที่ บี-พี ได้ใช้เป็นหลักในการฝึกอบรมเด็กที่ไปอยู่ค่ายพักแรม ณ เกาะบราวน์ซี และได้ใช้เป็นแบบในการเรียบเรียงหนังสือเรื่อง Scouting for Boys (การลูกเสือสำหรับเด็กชาย)

(๒) เพื่อให้ลูกเสือได้ร้องเพลงร่วมกัน หรือแสดงกิริยาอาการอย่างเดียวกัน เป็นการปลุกใจหรือเปลี่ยนอารมณ์ให้เกิดความสนุกสนานเบิกบานใจ ภายหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานในเวลากลางวันมาแล้ว

(๓) เพื่อให้ลูกเสือแต่ละหมู่ได้มีโอกาสออกมาแสดงรอบกองไฟ เป็นการส่งเสริมความสามัคคีของหมู่ กับให้ลูกเสือแต่ละคนในหมู่รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น และกล้าแสดงออกในที่ประชุม โดยไม่เก้อเจิน

(๔) ในบางกรณี อาจใช้เป็นโอกาสสำหรับประกอบพิธีสำคัญ เช่น แนะนำให้ลูกเสือรู้จักผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด หรือเจ้าหน้าที่คนใหม่ แยกสำคัญที่มาเยี่ยม มอบเครื่องหมายชุดแบดจ์ เครื่องหมายตอบแทน เข็มสมนาคุณ หรือประกาศนียบัตรต่างๆ เป็นต้น

(๕) ในบางกรณีอาจเชิญบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ตลอดจนชาวบ้านให้มาร่วมการชุมนุมรอบกองไฟ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจการลูกเสือ

ที่แล้วมาเราแปลคำว่า Camp Fire ว่าการเล่นหรือการแสดงรอบกองไฟซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการชุมนุมรอบกองไฟเท่านั้น ต่อไปเราเรียกการประชุมในเวลากลางคืนว่า “การชุมนุมรอบกองไฟ” โดยจัดให้มีการแสดง หรือ การเล่นรอบกองไฟตามสมควรแก่กรณีและในเวลาอันเดียวกัน เราอาจใช้การชุมนุมรอบกองไฟเพื่อประโยชน์อย่างอื่นดังได้กล่าวแล้วข้างต้นด้วย

๒. บริเวณการประชุมรอบกองไฟ

ค่ายลูกเสือทุกแห่งควรมีบริเวณสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟ บริเวณเช่นนี้นี้ควรอยู่ที่มุมหนึ่งของค่าย มีต้นไม้เป็นฉากหลัง ไม่ใช่เพื่อประโยชน์อย่างอื่นในเวลากลางวัน และควรอยู่ห่างจากที่พักพอสมควร ทั้งนี้เพื่อให้ลูกเสือจำเป็นต้องเดินจากที่พักไปยังบริเวณการประชุมรอบกองไฟ และต้องเดินกลับเมื่อการประชุมเลิกแล้ว ส่วนการที่เสนอแนะว่าบริเวณการประชุมรอบกองไฟควรมีต้นไม้เป็นฉากหลังนั้น เป็นเพราะในระหว่างการชุมนุมรอบกองไฟย่อมจะมีการร้องเพลงหมู่เป็นส่วนใหญ่ และการร้องเพลงกลางแจ้งถ้าไม่มีฉากหลัง เช่น การร้องเพลงกลางทุ่งที่ไม่มีต้นไม้เลย ถึงแม้จะร้องเพลงไฟเพราะอย่างไรก็ตามย่อมไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร แต่ถ้ามีต้นไม้เป็นฉากหลังจะทำให้บรรยากาศดีขึ้น และจะทำให้การร้องเพลงได้ผลดียิ่งขึ้นด้วย

อนึ่ง ในการเลือกสถานที่สำหรับการชุมนุมรอบกองไฟนี้ ถ้าสามารถหาที่เป็นแอ่งให้ลูกเสือที่นั่งอยู่เหนือกองไฟเล็กน้อยจะดีมาก เช่น ในบริเวณที่มีเนินอาจจัดทำบริเวณการแสดงและกองไฟอยู่ตอนล่าง ส่วนลูกเสือให้นั่งอยู่บนเนิน นอกจากนี้เคยมีผู้จัดทำบริเวณการแสดงและกองไฟให้อยู่บนเกาะ มีคูน้ำล้อมรอบ ผู้ชมนั่งอยู่ริมคูอีกด้านหนึ่ง สะพานข้ามคูทำด้วยไม้แบบสะพานชั่วคราว ปรากฏว่าสถานที่ชุมนุมรอบกองไฟเช่นนี้นี้ใช้การได้ดีอย่างยิ่ง การชุมนุมรอบกองไฟนี้ถ้าไม่สะดวก เช่น ฝนตกหรือมีเหตุผลพิเศษ จะจัดภายในอาคารและใช้ที่อื่นแทนได้

๓. กองไฟและการจัดที่นั่งรอบกองไฟ

กองไฟที่ก่อด้วยไม้จริงในปัจจุบันนี้ เรื่องสิ่งแวดล้อมกำลังมีปัญหาค่อมมนุษยโลก จึงไม่สนับสนุนควรที่จะใช้ไฟอย่างอื่นแทน แต่ถ้าบางกรณีที่จะใช้กองไฟจากฟืน ให้พิจารณาเศษไม้ที่ทิ้งไว้โดยไม่ใช้ประโยชน์ก็กองอนุโลมได้ ถ้าเป็นกองไฟจริงจะต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำกองไฟและผู้ช่วย มีหน้าที่ก่อไฟให้เรียบร้อยก่อนทำพิธีเปิด คือ จุดให้ไฟติดและจะต้องคอยดูแลกองไฟให้สว่างพอสมควรอยู่ตลอดเวลา โดยเตรียมฟืนและน้ำสำรองเอาไว้ คือ ถ้าไฟช้หมดลงจะต้องเติมฟืนลงไป และถ้าไฟลามมากหรือกระเด็นออก ก็ต้องพรมน้ำลงไป สำหรับในกรณีนี้เมื่อจบการประชุมรอบกองไฟผู้เข้าร่วมการประชุมรอบกองไฟ และเจ้าหน้าที่ประจำกองไฟจะต้องออกจากบริเวณไปอย่างเงียบๆ ภายหลังอีกสักครู่เจ้าหน้าที่ประจำกองไฟและผู้ช่วยต้องหวนกลับมาที่บริเวณการประชุมรอบกองไฟอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดการกับกองไฟให้เรียบร้อย ยิ่งกว่านั้นในตอนเช้ามีดวงรุ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ประจำกองไฟต้องมาดูแลสถานที่อีกครั้งหนึ่งให้สะอาดเรียบร้อยไม่ให้มีเศษไม้หรือถ่านเหลืออยู่

เรื่องการทำความสะดวกบริเวณการประชุมรอบกองไฟนี้ ไม่ควรถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ควรถือว่าเป็นบทเรียนอันสำคัญในการฝึกอบรมลูกเสือส่วนหนึ่ง

ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ประจำกองไฟนี้ ควรมอบหมายลูกเสือหมู่หนึ่งหรือมากกว่าให้ทำหน้าที่หมู่ลูกเสือบริการ เพื่อดูแลกองไฟและปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น

การจัดที่นั่งรอบกองไฟนั้น ควรจัดให้เป็นรูปวงกลมหรือเกือบวง ให้กองไฟอยู่ตรงกลาง มีที่นั่งพิเศษสำหรับประธาน ผู้ติดตาม และผู้มาร่วมงานซึ่งต้องจัดไว้ทางด้านเหนือลม ที่นั่งของประธานเป็นที่นั่งเดี่ยว ตั้งอยู่ด้านหน้าที่นั่งของผู้ติดตาม ๒ คน ซึ่งนั่งอยู่ด้านขวาและด้านซ้ายใกล้กับประธาน สำหรับที่นั่งของผู้มาร่วมงาน ให้จัดอยู่ด้านหลังของประธานและผู้ติดตาม ส่วนผู้ร่วมการแสดง โดยปกติให้นั่งเรียงตามลำดับหมู่เหมือนการประชุมรอบเสาธงตอนเช้า การแต่งกายให้แต่งตามเนื้อเรื่องที่จะแสดง ไม่ต้องมีผ้าผูกคอ ป้ายชื่อ เพื่อเป็นที่สังเกตให้นายหมู่ นำขงหมู่ไปด้วย

๔. การเตรียมการก่อนเริ่มการประชุมรอบกองไฟ

(๑) คณะผู้ให้การฝึกอบรมจะต้องปรึกษาหารือกันเพื่อกำหนดว่า ในการชุมนุมรอบกองไฟนั้นจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง จะให้ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ประจำกองไฟ ผู้ใดเป็นพิธีกรและจะเชิญผู้ใดเป็นประธาน ถ้าเป็นการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือตามธรรมดา โดยปกติผู้กำกับลูกเสือที่พาลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรมนั่นเองจะทำหน้าที่ประธาน และให้รองผู้กำกับลูกเสือหรือลูกเสือคนใดคนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่พิธีกร

(๒) พิธีกร คือ ผู้นำในการชุมนุมรอบกองไฟ มีหน้าที่ในการนำประธานมาสู่ที่ชุมนุม ประกาศลำดับกำหนดการต่างๆ เป็นผู้นำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นผู้นำในการร้องเพลง และในการให้ลูกเสือแสดงกิริยาอาการต่างๆ เพื่อเป็นการเปลี่ยนอารมณ์ให้เกิดความสนุกสนานเบิกบานใจ ในการนี้พิธีกรควรทำรายละเอียดสำหรับตนเองไว้ว่า จะให้ผู้ใดทำอะไร เช่น จะให้ร้องเพลงอะไร หรือจะร้องโดยร้องเพลงอะไร ดังนี้ เป็นต้น

ในการเลือกเพลงที่จะนำมาใช้นั้น ควรเลือกเพลงที่ทุกคนร้องได้ เมื่อเริ่มเปิดการประชุมใช้เพลงปลุกใจหรือเพลงที่มีจังหวะหรือเนื้อเพลงช่วยให้อึด เช่น เพลง “ไทยรวมกำลังตั้งมั่น” เพลง “ແຫລມທອງ” เพลง “รักเมืองไทย”

ตอนท้ายของการชุมนุม หลังจากจบทุกรายการแล้ว ก่อนที่จะเชิญประธานในพิธีกล่าวปิด ให้เป็นเพลงจังหวะช้า เป็นคติ เพลงลา ซึ่งผู้ร่วมชุมนุมส่วนใหญ่ร้องได้ เช่น สร้อยเพลง ลาวดวงเดือน ฯลฯ โดยไม่ใช่เครื่องขยายเสียงและเครื่องดนตรีใดๆ เป็นการสร้างบรรยากาศให้ซาบซึ้งตรึงใจ โน้มน้าวให้มีอารมณ์ที่จะได้ฟังการกล่าวปิดของประธานในพิธี

(๓) เมื่อได้กำหนดให้มีการชุมนุมรอบกองไฟ เวลาใด ต้องนัดหมายให้ทุกคนไปถึงที่ชุมนุมและนั่งตามที่ให้เรียบร้อยก่อนเวลาประมาณ ๑๐ นาที หมู่บริการจุดไฟก่อนที่จะเชิญประธานเข้ามาในพิธี พิธีกรแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าประธานและผู้ติดตามเป็นใคร แล้วออกไปเชิญประธานเข้ามายังบริเวณการประชุมรอบกองไฟ

พิธีกร ต้องนัดหมายเวลาที่ประธานจะเดินทางไปถึงบริเวณรอบนอกสถานที่ชุมนุมเวลาใด ทบสวนซักซ้อมการปฏิบัติมีขั้นตอนอย่างไร ผู้ติดตามประธานจะปฏิบัติอย่างไร ยืนอยู่ตรงไหน เมื่อประธานกล่าวเปิดแล้วจะร้องเพลงก็เพลง เพลงอะไรบ้าง

(๔) ในการชุมนุมรอบกองไฟ ถือว่าเป็นบทเรียนบทหนึ่ง ฉะนั้น ในขณะที่มีการชุมนุมรอบกองไฟจึงมีข้อกำหนดว่าทุกคนที่ร่วมอยู่ในการชุมนุมรอบกองไฟ “ห้ามสูบบุหรี่” หากงดไม่ได้จริงๆ ให้หลบออกไปสูบนอกที่ชุมชนได้ชั่วคราว

พิธีกรหรือผู้บรรยาย จะต้องชี้แจงนัดหมายการปฏิบัติขั้นตอนมอบงานให้รับผิดชอบว่า

- การแสดงให้แสดงเป็นหมู่ ให้ทุกคนในหมู่มีโอกาสแสดงโดยทั่วกัน ใช้เวลาหมู่ละประมาณ ๘ -๑๐ นาที โดยปกติ ให้ส่งเรื่องต่อพิธีกรก่อนเวลานัดหมายแสดงไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมง เพื่อพิธีกรจะได้มีเวลาจัดกำหนดการให้เหมาะสม

- เรื่องที่ควรแสดงคือเรื่องสนุกขบขัน ขบธรรมเนียมประเพณี ประวัติศาสตร์ และเรื่องที่เป็นคติเตือนใจต่างๆ ส่วนเรื่องที่ไม่ควรแสดงคือ เรื่องไร้สาระ เช่น ผีสาว เรื่องลามก อนาจาร เรื่องเสียดสีสังคมหรือบุคคล เรื่องเกี่ยวกับการเมืองหรือเรื่องล้อเลียนศาสนา เป็นต้น

- เพลงประจำหมู่ ให้แต่ละหมู่แต่งเพลงประจำหมู่ให้มีชื่อหมู่เนื้อร้องเป็นการสร้างสรรค์ เช่น เป็นคติปลุกใจ ความรัก ความสามัคคี ระเบียบ วินัย เพื่อที่จะร้องก่อนการแสดงของหมู่

- การจัดสถานที่ชุมนุม การทำสลาก ทำพวงมาลัย ก่อกองไฟ และดูแลตามปกติเป็นหน้าที่ของหมู่บริการประจำวัน และหมู่บริการที่พื้นหน้าที่ในวันนั้นแบ่งหน้าที่กันทำ

๕. พิธีเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ

เมื่อประธานเข้ามาในบริเวณการชุมนุมรอบกองไฟ พิธีกรสั่งให้ทุกคนตรงด้วยคำว่า “ทั้งหมด-ตรง” หรือ กอง-ตรง หรือ แพลค-ตรง แล้ว ประธานจะหยุดรับการเคารพแล้วเดินไปยืนหน้ากองไฟ ยกมือขวาแสดงรหัสของลูกเสือชูขึ้นไปข้างหน้าประมาณ ๔๕ องศา กล่าวข้อความที่เป็นมงคลและกล่าวในตอนสุดท้ายว่า “ข้าพเจ้าขอเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้” และคงยืนอยู่ ณ ที่เดิมจนจบเพลงที่ได้รับทราบจากการนัดหมายของพิธีกรแล้วจึงกลับไปยืนที่นั่ง

ในตอนนี้อยู่ที่ผู้ติดตามประธานและผู้ร่วมงาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่บางคนอาจเดินตามประธานเข้ามา ทุกคนเข้าไปยืนยังที่ของตนขณะที่ประธานหยุดรับการเคารพ มีประธานแต่ผู้เดียวเท่านั้นที่เดินตรงเข้าไปใกล้กองไฟ เมื่อประธานกลับมา นั่งยังที่นั่งซึ่งจัดไว้ ทุกคนนั่งลง

เมื่อประธานกล่าวในตอนสุดท้ายว่า “ข้าพเจ้าขอเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้” พิธีกรให้สัญญาณให้ทุกคนร้องเป็นเสียงไฟลุกว่า “ฟูๆ” ๑ ครั้ง

พิธีกรนำร้องเพลง ๑ หรือ ๒ เพลง เช่น เพลงสยามมานุสติ เพลงสดุดีมหาราชา เป็นต้น

เมื่อเพลงจบประธานกลับไปนั่งแล้ว ให้ทุกคนนั่งลง

หมู่บริการจะนำพวงมาลัยและพุ่มสลากชื่อของหมู่สำหรับประธานจับลำดับการแสดงไปให้ประธาน โดยให้มีขบวนแห่ นำโดยหมู่บริการที่จัดทำพวงมาลัยและพุ่มสลาก ทั้งหมู่เป็นต้นขบวน ถ้าจำนวนผู้เข้าร่วม มีจำนวนน้อยให้หมู่อื่นๆเข้าร่วมด้วย แต่ถ้ามีจำนวนมากก็ไม่จำเป็น จะทำให้เกิดการสับสน ต้นขบวนให้ยืน อยู่ด้านหน้าข้างขวาของผู้เป็นประธาน คนถือพวงมาลัยยืนทางขวา คนถือพุ่มสลากยืนทางซ้าย ขบวนเริ่ม ออกเดินเมื่อพิธีกรเริ่มร้องเพลง การเดินให้เวียนขวาครบ ๑ รอบ ผู้ถือพวงมาลัยและพุ่มสลากยืนตรงหน้า ประธาน ทุกคนในขบวนกลับเข้านั่งที่เรียบร้อย ผู้ถือพวงมาลัยมอบให้ประธานเป็นคนแรก คนถือพุ่มสลาก มอบทีหลัง เสร็จแล้วกลับที่นั่ง

๖. ลำดับการชุมนุมรอบกองไฟ

พิธีกรเป็นผู้ประกาศกำหนดการชุมนุมรอบกองไฟตามลำดับ ในขั้นแรกก่อนมีการแสดงของหมู่ พิธีกรอาจนำหรือให้ผู้อื่นนำร้องเพลงอีก ๑ หรือ ๒ เพลง เช่น เพลงประจำจังหวัด เพลงสถาบัน เพลงรัก เมืองไทย หรือเพลงความฝันอันสูงสุด เป็นต้น แล้วจึงไปขอให้ประธานจับสลากว่าจะให้หมู่ใดแสดงก่อน

หมู่ใดจะแสดงให้นายหมู่ขึ้นขึ้น (อยู่กับที่ไม่ต้องออกมายืนตรงหน้าประธาน) โดยสั่งว่า “หมู่ ..(กลุ่ม)..ตรง” นายหมู่ทำวันทยหัตถ์ (ถ้ามีไม้พลองหรือไม้ง่ามทำวันทยาขุท) แต่เพียงผู้เดียว จากนั้นร้องเพลง ประจำหมู่ เมื่อร้องเพลงประจำหมู่จบจึงเริ่มแสดง เมื่อแสดงจบให้กลับไปยืนที่เดิมและสั่งอีกว่า “หมู่...(กลุ่ม)..ตรง” นายหมู่ทำความเคารพเช่นเดิม

เมื่อการแสดงของหมู่จบลง พิธีกรจะขอให้ใครคนหนึ่งกล่าวนำชมเชยแบบลูกเสือ (YELL) ประกอบ ท่าทางให้แก่หมู่ที่แสดง เพื่อเป็นการแสดงความพอใจและขอบคุณผู้แสดง ด้วยถ้อยคำหรือท่าทางที่ สร้างสรรค์ ๓ ครั้ง หลังจากนั้นหมู่แสดงต้องกล่าวตอบสั้นๆ ๑ ครั้ง ครั้นแล้วพิธีกรก็ดำเนินการต่อไปตาม กำหนดการและจัดให้มีการแสดงของหมู่ต่างๆ ตามลำดับ

เมื่อการแสดงของหมู่หนึ่งจบแล้ว ก่อนจะให้เริ่มการแสดงของหมู่ต่อไป พิธีกรอาจนำร้องเพลง หรือการเปลี่ยนอิริยาบถมาสลับเป็นตอนๆ ตามที่เห็นสมควร หรือจะให้ผู้ใดนำแทนก็ได้โดยตกลงกันไว้ก่อน

เมื่อจบการแสดงของทุกหมู่ตามที่กำหนดไว้แล้ว พิธีกรจะนำร้องเพลงที่มีจังหวะช้าๆ และมีความหมายแก่มวลสมาชิก เช่น เพลงสร้อยเพลงหรือเพลงลาวดวงเดือน ๑ จบ จากนั้นพิธีกรจะเชิญประธาน ออกไปกล่าวเรื่องสั้นที่เป็นคติ และกล่าวปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ไม่ต้องยกมือขึ้นแสดงรหัส

เมื่อประธานกล่าวในตอนสุดท้ายว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้”

พิธีกรสั่ง “กอง-ตรง” ให้ทุกคนยืนขึ้นจับมือกันเป็นวงกลม (มือขวาทับมือซ้าย) แล้วร้องเพลงสามัคคี ชุมนุม เมื่อจบเพลงสามัคคีชุมนุมแล้ว หมู่บริการนำสาวดมรงค์ แล้วร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี จากนั้น ทุกคนแยกย้ายกันออกนอกบริเวณ กลับที่พักอย่างสงบโดยไม่ส่งเสียงเอะอะ ส่วนหมู่บริการ จะกลับมาดับ ไฟและทำความสะอาด ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

๗. การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าชม

ในการชมมหรสพรอบกองไฟ การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าชมมหรสพให้สนุกสนานรื่นเริงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะมิฉะนั้นผู้เข้าชมมหรสพอาจจะรู้สึกเบื่อและง่วงเหงาหาวนอน การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าชมมหรสพนี้อาจทำได้หลายวิธี ตามแต่โอกาสอันเหมาะสม และเป็นหน้าที่ของพิธีกรที่จะต้องเป็นผู้นำหรือมอบหมายให้ผู้รู้คนใดคนหนึ่งเป็นผู้นำ เช่น นำให้ร้องเพลง นำให้แสดงกิริยาอาการต่างๆ ที่ขบขันหรือปลุกให้ตื่น เช่น ให้ร้องเพลง “หากว่าเรากำลังสบาย จงตบมือพลัน” หรือจัดให้มีการร่ายหรือนำตบมือเป็นจังหวะ แล้วให้ผู้อื่นตบตาม ฯลฯ

๘. เมื่อมีผู้มาเยี่ยมเยียน

ในกรณีที่จะมีบุคคลมาเยี่ยมเป็นหน้าที่พิธีกรจะจัดที่นั่งอันเหมาะสมให้ และขอทราบความประสงค์ แล้วจัดให้นำสิ่งของมอบให้ในระหว่างจบการแสดงของหมู่หนึ่งหมู่ใด โดยมอบให้กับประธานในพิธีซึ่งประธานอาจรับไว้ แล้วให้ผู้แทนของหมู่รับต่อไป พิธีกรจัดให้มีผู้แทนกล่าวชมเชยตามแบบลูกเสือ

หมายเหตุ

๑. เพลงประจำหมู่ที่ใช้ร้องให้มีเนื้อร้องระบุชื่อหมู่/กลุ่ม มีสาระ, ปลุกใจ, เป็นคติ

๒. เรื่องที่จะแสดง ควรเป็นเรื่องเป็นคติเตือนใจ, ประวัติศาสตร์ ปลุกใจให้รักชาติ ส่งเสริม

ขนบธรรมเนียมประเพณี, สนุกสนาน

๓. ไม่ควรแสดงเรื่องไร้สาระ, เสียดสีบุคคล, เรื่องการเมือง, ผีสาง ลามก อนาจาร ล้อเลียน

ศาสนา

๔. ห้ามใช้อาวุธจริงหรือของมีคมมาประกอบการแสดง

๕. ห้ามสูบบุหรี่ในขณะที่นั่งอยู่ในบริเวณชมมหรสพ

๖. ห้ามดื่มของเมา รวมทั้งนำมาใช้ประกอบการแสดง

๗. ไม่ควรแตะต้องหรือนำสิ่งของข้ามกองไฟหรือใช้กองไฟประกอบการแสดงในทางไม่

เหมาะสม

๘. ให้นายหมู่ นำธงหมู่มาด้วย เมื่อสั่งให้ทุกคน “ตรง” นายหมู่ทำวันทยา-วุธ และเรียบ-อาวุธ เมื่อสั่งพัก

ตัวอย่างคำกล่าวเปิดการประชุมรอบกองไฟ

๑. ด้วยจิตใจอันดีและสปีริตอันสูงของลูกเสือที่มาชุมนุม ณ กองไฟนี้ จากทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ข้าพเจ้าขอเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงมาเป็นสักขีพยานในการชุมนุมรอบกองไฟนี้ จงนำโชคดีมาสู่ท่าน และขอให้กิจการลูกเสือจงเจริญรุ่งโรจน์เหมือนแสงไฟอันรุ่งโรจน์ สิ่งไม่ดีไม่งามทั้งหลายของจอมอึดใหม่เป็นเถาถ่านในกองไฟนี้ พี่น้องลูกเสือทั้งหลาย บัดนี้ถึงเวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้

๒. จากแสงไฟที่ลุกโชติช่วงอยู่ ณ บัดนี้ เปรียบประดุจกิจการของลูกเสือที่รุ่งโรจน์ ส่วนเถาถ่านที่มอดดับเหมือนกับสิ่งที่เราทำผิดพลาดไว้ขอให้สลายไป ถึงเวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้

๓. ขอเดชะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก จงคลบบันดาลให้กิจการลูกเสือเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไปทั้ง 4 ทิศ ดุจเปลวเพลิง ที่ส่องแสงสว่างรุ่งโรจน์อยู่นี้ บัดนี้เป็นวาระฤกษ์อันควรเปิดการประชุมรอบกองไฟแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมรอบกองไฟ

๔. ท่ามกลางกองไฟอันรุ่งโรจน์ที่อยู่ตรงหน้าเรานี้ เปรียบเหมือนแสงสว่างแห่งวิญญานและความรุ่งเรืองของกิจการลูกเสือ ส่วนความชั่วร้ายอันจะพึงเกิดขึ้นกับกิจการของคณะลูกเสือ ขอให้สลายหมดสิ้นไปเหมือนกับเถาถ่านของกองไฟ ที่กำลังจะมอดดับไป ณ บัดนี้ ถึงเวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมรอบกองไฟ

ขั้นตอนการชุมนุมรอบกองไฟ

ลำดับขั้นตอน

1. ลูกเสือพร้อมกันที่บริเวณพิธีจัดชุมนุมรอบกองไฟ
2. นัคหมายแจ้งให้ลูกเสือทราบว่าใครเป็นประธาน และผู้ติดตาม 2 คน
ชื่อ.....ตำแหน่ง.....วุฒิทางลูกเสือ.....
3. เตรียมกองไฟให้เรียบร้อย (นิยมจุดธูปไว้ก่อน)
4. เมื่อประธาน และผู้ติดตาม มาถึง (แต่งเครื่องแบบลูกเสือ) พิธีกรสั่งตรง
5. ประธานเดินไปที่กองไฟ แสดงรหัส (มือขวา เขยียดขึ้น 45 องศา) แล้วกล่าวเปิด
6. ร้องเพลง
 - สยามมานุสติ
 - สดุดีมหาราชา (ไม่มีดนตรีประกอบ)
 - อาจมีเพลงอื่นๆ ที่เหมาะสม
7. ประธานกลับเข้าที่นั่ง
8. หมู่บริการนำแห้วพวงมาลัย – พุ่มฉลาก (เวียนขวา เริ่มที่ด้านขวาของประธาน เวียนครบ 3 รอบ)
9. เริ่มการแสดง จับฉลาก
 - นายหมู่ทำความเข้าใจ (นายหมู่สั่งตรง แล้วทำวันทยาหัตถ์คนเดียว)
อาจมีเพลงประจำหมู่
10. แสดงจบ กลับเข้าที่ ทำความเคารพเหมือนเดิม
11. เชิญกล่าวชมเชย
12. ตอบรับคำชมเชย
13. อาจมีกิจกรรมอื่นๆ สลับตามสมควร เกม , ราวาง, ปรบมือ
14. แสดงครบทุกหมู่ พิธีกรนำร้องเพลงซ้ำ ที่ทุกคนร้องได้
15. ประธานเล่าเรื่องสั้น และกล่าวปิด
16. ร่วมร้องเพลงสามัคคีชุมนุม
17. หมู่บริการนำสวดมนต์ และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
18. แยกย้ายกลับที่พัก

หน้าที่ของพิธีกร

1. **นัดหมายสมาชิก**
 - 1.1 เรื่องการแสดง
 - 1.2 เวลาส่งเรื่อง
 - 1.3 เพลงประจำหมู่
 - 1.4 การแต่งกาย
 - 1.5 ข้อห้าม
 - 1.6 ข้อปฏิบัติ
 - 1.7 ขั้นตอน
 - 1.8 หน้าที่หมู่บริการ
2. **นัดหมายประธานในพิธี**
 - 2.1 เวลา
 - 2.2 ขั้นตอน
 - 2.3 การกล่าวเปิด
 - 2.4 การเล่าเรื่องสั้น
3. **ก่อนการชุมนุม**
 - 3.1 ตรวจสอบสถานที่ / อุปกรณ์ / กองไฟ
 - 3.2 รับเรื่องที่จะแสดง (ไม่ควรซ้ำกัน)
 - 3.3 จัดรายการให้เหมาะสม

